

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben:
Egész évre . . . 12.— kor,
Félévre 6.— kor
E vegyszám ára 4 fillér

Előfizetési ár vidékre:
Egész évre . . . 18.— kor,
Félévre 9.— kor
Egyes szám ára 6 fillér

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
Lapkiadó:
HORVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
Darabos-utca 7. szám alatt.
: : Telefon 412. szám. : :

Megint a régi nóta.

Debrecen, április 12.

Hat hét mulott el a nélkül, hogy a véderő egy hajszálnival is előbbre jutott volna, de a nélkül is, hogy ebben az idővesztésben az ellenzéknek a legsekélyebb része lett volna. — Ezt a kis pauzát a kormány kizárólag önmagának köszönheti. Ennyi időt vett igénybe a rezolúciós komédia, mely után Khuen és a munkapárt ott kezdhetik, ahol erőlködésük abban maradt: a tanácsatlanságnál, ez üres fenyegetőzéseknel és a hatástalan — békecsábítgatásoknál.

Az a Homeros, aki a magyar véderőháború tiz esztendő történetét meg fogja írni, a Khuen-Héderváry éneket dalolva, bizonyára nem fogja elmulasztani epikus pártatlansággal annak megállapítását, hogy a tízéves ostromnak ez a fejezete volt ötletekben és változatokban a legszegényebb.

Ha visszagondolunk a Khuen-féle ostrom első, már majdnem történelmi félhomályba vesző részleteire, ha kikaparjuk azokat a jelszavakat, amikkel a Khuen-kormány a hadjárat kezdetleges korszakaiban operált, csodálkozva fogjuk megállapítani, hogy azok majdnem azonosok a mostaniakkal. Igaz hogy ekkoriban még az a dicsekvés is járta, hogy a Khuen-kabinet lejárta és határnélküli kormány; ma pedig a lejártnélkülség immár lehangelő anakronizmussá vált, nemcsak azért, mert időközben a Khuen-

kormány már egyszer tényleg le is járt, de azért is, mert a véderő végső határidejét önmagának megszabta azzal a taktikai hibával, hogy a rendes ujoncjutalékról gondoskodni elmulasztotta.

De ettől eltekintve, minden szakasztott úgy kezdődik hoinap, mint tíz hónappal ezelőtt: fenyegetőzések és megalapítások, felbuzdulások és elernyedések; félelmes hadonászás a zsebredugott ökölrel, eljövendő borzalmak sejtetése, csábító szírhangok muzsikája közepette. Tíz, a rejtentees: vérengző fringiját csörteti, ugyanakkor Khuen, a kellemes: békeszerző mosolylyal keleti magát az ellenzék előtt.

Tíz hónap előtt így mondták: a kormány nem kezd békealkudozást, mert az obstrukciót amugy is leöri, legrosszabb esetben választásokkal; de ha az ellenzék kompromisszumos ajánlattal jön, a miniszterelnök nem zárkózik el. — Ma, közel egy esztendő után, a harc újabb fejezete lényegileg ugyanezzel a jelszóval indul meg; legfőleg a forma változott a tíz hónapos eredménytelenség és a rezolúciós letörés lehangelő hatása alatt. A kormány is kezdene már békét, csak tudná, hogy hogyan. Még a választói jogról is szabadna vele beszélni, különösen, ha ígéretekről, vagy ehhez hasonló szappanbuborékokról, még a legünnepélyesebb színpompában ragyogó szappanbuborékokról is lehetne szó.

Másrészt a könyörtelen legázolási frázisok szintén rendületlenül tartják magukat. A baj csak

az, hogy fenyegetésnek és közeledési kísérletnek egészen egy a hatása: rideg és hajthatatlan viselkedés.

Itt mutatkozik, hogy a mai kormányzat alapvető felfogásával ellentétben a morálnak és tisztességnek mégis csak van jelentősége a politikában. Ha a Khuen-kormány fenyegetéseiben gyámoltalannak — fogadkozásában megbizhatatlannak nem mutatta volna magát szereplése egész ideje alatt, talán egyik vagy másik úton valami eredményt remélhetne. De így? Ki félne a fenyegetésektől, melyek az hónapokon keresztül üres puffogásoknak bizonyultak s ki bíznék a fogadkozásokban, melyekről a Khuen-kormány a készfizetések elejtésével, a rezolúciós kukuckodás megharudozásával, a tiszta választásokra vonatkozó elméleti enunciaciók következetes megcsúfolásával maga bizonyította be, hogy azokat komolyan venni ostobaság és balekség volna?

Erről a tárgyilagos magaslattól tekintve e helyzetet, gróf Khuen-Héderváry saját magának köszönheti kilátásai teljes reménytelenségét. — Hiába fenyeget, hiába ígér, nem hisznek neki. Ez a hihetetlenség az obstrukció ellenzék bátorágának és megközelíthetlenségének forrása. — És ez a magyarázata annak, hogy a kezdődő új ütközet minden változatosság nélkül való folytatása lesz az eddigieknek. Ha nem így volna, gyorsnak és könnyűnek lehetne látni a megoldást. Az obstrukció leszerelésének pozitív, hónapok óta változatlan árát ismerjük az általános titkos választói jog megalkotását. Khueneknek

A MAGNESSÉG.

Írta: Simon István.

A mágnesség mibenlétéről a mai tudomány mindössze annyit mond, hogy az csak különböző, de az elektromosság.

Azért, hogy a mágnés- és elektromos-anyagok egymásra hatnak, még nem következik, hogy ugyanazonosok is legyenek. Sőt, ez bizonyítja különbözőségüket.

Guillemiu, midőn leírja az Ampère gyönyörű kísérleteit, végül így kiált fel: «A mágnesség titkai végre le vannak leplezve». De azért nem mondja meg, hogy mi hát a mágnesség.

Ampère bebizonyította ugyan, hogy az ő rozogó szerkezetű vezetői, a solenoidok, minden tekintetben a mágnes-tűhöz hasonlólag viselkednek, de ezzel nincs bebizonyítva, hogy a mágnesség s az elektromos áram egy és ugyanaz. Ami bizonyos, az nem egyéb, mint az, hogy ahol elektromosság észlelhető, ott mágnés-téle anyagok is jelentkeznek.

Az Ampère elmés kísérletei mindent nem magyaráznak meg, sőt újabb kérdésekre és homálydalokra adnak okot.

A mágnességnél mindjárt két fluidumot kell felvennünk s e tekintetben el kell fogadnunk a Coulomb elméletét.

Kétféle mágnési anyag van tehát (pozitív és negatív), melyek, ha nem ugyanazok is, mint az általam már említett secundum és tertium, de ezekhez redkivül hasonlóak.

Ezek egymással, sőt a villám anyagával is, teljes nyugalomban együtt lehetnek valamely

testben, mint pl. a vasban, anélkül, hogy közlők bármelyiket is érzékelhetnők s csak akkor fognak azok a felületen jelentkezni, ha külső behatás egyensúlyukat megzavarja. Tehát pl. egyiknek túlnalmozódása a másikat helyéből kiszorítja.

Innen magyarázható egymásra hatások.

Ha egy tekercs belsejébe, mely elektromos forrással nincs összekötve, mágnés-rudat dugok, a rud mágnés-anyaga a tekercs vezető drótjába hatol, annak elektromos anyagát helyéből kimozdítja s a vezetékben utnak indulja, a rud kihúzásakor pedig a kolt elektromosságot helyére tér vissza. Viszont, ha egy tekercsbe — melyen galván-áram vezetetik át — lágyvasrudat helyezek, a tekercsbe keringő elektromos anyag (secundum) a vasba behatol, annak mágnés-anyagát a felületre, illetőleg a sarkokra üzi.

A lágyvas aztán olya összetételű, hogy az elektromozás megszüntetésével benne a kiűzött mágnés-anyagok helyekre térhetnek vissza, míg az acél összetétele olyan, hogy az egyszer belsejéből kiűzött mágnés-anyagok benne előbbi helyüket vissza nem nyerhetik, hanem állandóan a két sark felé szorítottak s egy részük az acél felületén a környezetbe hatolva marad.

Mindenesetre valami harmadik ismeretlen fluidum tartja őket szétválasztva, mely az acél belsejében és pedig annak egész hosszában, egyik sarktól a másikig foglal állandó helyet.

Figyelembe veendő, hogy a vasban volt mágnési anyagok keverékét, vagy vegyületét ez a betolakodott ismeretlen fluidum nem bontja szét teljesen, a szétvárt elemek csak azok, ame-

lyek kitéptek s a környezetbe hatoltak; az acél belsejében még van szétbontatlan mágnési vegyület az állandó nyomás dacára is; ezért van aztán az, hogy ha egy mágnésacélt két darabra törünk, a törés helyén és környékén rögtön tolatnak ki új elemek.

Hogy a mágnesség az elektromosságtól mily nagy mértékben különbözik, mutatják annak nevezetesebb s az elektromosságtól teljesen eltérő következő sajátosságai:

1. A mágnesség leginkább vasféle fémeken nyilvánul. 2. A mágnés semleges testeken, illetőleg lyanokon, melyek maguk mágnésnek nem lehetnek, akadálytalanul hat keresztül, tehát el nem szigetelhető. A mágnesség a vason, valamely mágnésacél érintése alkalmával, csak lassan terjed szét és nem nagy távolságra vezethető. 4. A mágnesség az acélban állandóan megmarad.

És itt, ez utóbbi tételnél egy érdekes észrevételt kell tennem. Nem akarom kétségbe vonni, hogy az energiák — egyik a másikra — átalakíthatók ne volnának, de már azt tagadnom kell, hogy ez az állandó mágnesség pusztán valamely energiának az átalakult alakja volna. Mert hiszen az képtelenség, hogy egy lemérhető kicsiny elektromos energia évszázadokra terjedő rezgésre alakulhatna át. Az erő mérhető s átalakult alakokban is mindig ugyanazon matematikai eredményt adják. Nem fogynak és nem nőhetnek, csak átalakulhatnak. Marmost vegyük, hogy én a kezem mozgásátva működésbe hozok egy indukciós gépet, ez a mozgás átalakul elektromossággá s ez esetleg

ezer és egy okuk lehetne ezt az árat, mely nekik csak programjuk valóztatásába kerül, megfizetni.

A kormány bécsi gazdái örömmel adnák áldásukat a friggre, melynél hozományként az általános titkos választói jog szerepel. Hiszen odafenn csak katonát akarnak, minden egyéb mindegy.

És mégis semmi. És mégis harci készüldés mindkét oldalon és ijesztgetések, melyeknek kevés a magja, de sok a füstje, — kelemetlen egészségtelet és fojtó füst, mely a magyar közélet levegőjét megfertőzteti s a jövő kilátását sötét bizonytalanságba burkolja. S ez így marad mindaddig, amíg jön valaki, aki a bizalmatlanság és a szavahihetőség hiánya helyébe a tettekben, elhatározásokban és ígéretekben való teljes megbízhatóságot állítja.

A mérkőzés mely újra kezdődik, talán nagyon heves lesz, de nem lesz hosszú tartamu; a delegációk végét szakítják ennek a fejezetnek is. Akkor azután jön valami új. Mert ennek a mostani kérdézésnek eredménye nem lehet és célja nincs, legfőlegb egy kormányzat felszinen tartása, mely önmagát lejáratja, és életerejét enhibájából felemészítte.

Delegációs veszedelmek. Rövid idő választ el már a delegációk összeülésétől, de az a bonyodalmak, mely ennek az eleinte jelentéktelennek hitt delegációs ülésnek nyugodt menetét veszélyezteteli, egyre komolyabb és fenyegetőbb lesz. Ha Auftenberg nagügyminiszter ügyét sikerül is elintézni a magyar kormánnyal, még akkor is több olyan vitás kérdés marad, mely nagy hatással lehet a magyar belső politikai helyzetre is.

Míg a magyar kormány csak egy rövid — egy-két napos — delegációs ülészakon akarja letárgyaltatni a közös indennitás meghosszabbítását, addig az osztrák kormány és állítólag a közös miniszterek is azon vannak, hogy a delegációk most rendes ülészakot tartsanak és tárgyalják le az ideai közös költségvetést. A magyar kormány attól tart, hogy az osztrák keresztényszocialista és főrendi delegátusok szavá teszik a rezolúció válságot és a horvát bonyodalmakat, sőt állítólag most újabb alapot is találtak a támadásra.

Meg akarják kérdezni a miniszterektől, hogyan áll azoknak a tervezett változtatásoknak az ügy, melyekhez a közös és osztrák miniszterek

a Kossuth-párttal tervezett béke érdekében hozzájárultak. Khuen ugyanis a béketárgyalások idején keresztülvitte például azt is, hogy a véderőjavaslat 5. §-ban az osztrák-magyar monarchia triálisztikus izü definicója megváltoztassék, továbbá, hogy a büntető perrendtartás 81. paragrafusából a német nyelvnek szolgálati nyelvnek való elismerése is kiküszöböltessék. Az osztrák delegátusok egy csoportja most e változtatások törlesztését követeli, miután a Kossuth-párttal való béke úgy sem jött létre.

Érthető ilyenformán, hogy a magyar kormány minél rövidebb delegációs tárgyalást kíván. Viszont az osztrák azza argumentálnak, ha a delegátusok bonyodalmakat akarnak, akkor — amugy is elhuzhatják a két napra tervezett tanácskozást. E vitás kérdés miatt tegnap Bilinski és Beichtold közös miniszterek a királynál közös kihallgatáson voltak. Döntés azonban ez ügyben csak Khuen vasárnapra, vagy hétfőre tervezett bécsi tartózkodása alkalmával történik.

Cim- és rangkórság.

Debrecen, április 12.

Sokat hallunk és olvasunk napjainkban a különféle társadalmi betegségekről, azok okairól és gyógyításuk érdekében a különböző kultur-egyletek által megindított mozgalmakról.

Mindenki tudja, hogy beteg a test, a társadalom, de valami kevésnek jut az észébe, hogy a betegség csirája az egyes tagokban, az egyes társadalmi osztályokban, morzshatjuk egyéneket rejlik.

Ha a mai társadalom, illetve társadalmi élet betegségeinek csak nagyrészt is fel akarám sorolni, egy újság hasábjai nem lennének elegendők e célra, hanem kötetekre menő munkát kellene írunk.

Nem akarunk ez alkalommal a bajok mindenikre kiterjeszkedni.

A számos betegségek közül specialiter csak egygyel kívánunk foglalkozni, melyet különösen időszerűnek tartunk most feltálatni, midőn minden vonalon a megelhetés nehézségéről hallunk panaszokodni.

Nagy gyengéje az ember természetnek s legnagyobb oka a boldogtalanságnak az elégedetlenség.

Senki sincs megelégedve saját sorsával; — mindenki a másét hiszi jobbnak, a máséra vágyakozik.

Nemcsak a földi javakra, az anyagi jólétre is áll ez, hanem inkább, sőt legnagyobb mértékben a címre és a rangra. Egy fiatal leánynak a szájából hallottuk a minap a következő

kirohanást: «Hát tudja, kérem, fődolog manapság a rang! — — — a rang! — — —»

Mindenki többet akar mutatni, nagjobbnak akar látszani, mint ami ő maga valóságában. Manapság már nem tudja az ember, ha valakivel találkozik, hogyan cimezze, hogy az illető hiúságában sértve ne érezze magát; mert gyakori eset, hogy némelyek nem azt a címet használják a társadalomban, melyet valóban betöltenek, hanem rendszeren eggyel nagyobbab, vagy pedig, ha ez kicsinynek tetszik, ők maguk csinalják a képtelennél képtelenebb címeket. Például: bírósági kezeöliszt (írnök), assistens (laboráns vagyis zolga) s több eféle.

És hogy állunk a tekintetes, nagyságos stb címzésekkel? Vegyük csak a legelsőket.

A mai korban a tekintetes ur (már csak így cimeznek) már nem ur, mert az ember — gentleman — a nagyságosnál kezdődik. Innen van azután az a sok neveltséges címzés, mint pl: tekintetes igazgatóság, nagyságos igazgató ur, stb, stb.

Csoda-e tehát, ha az önként így megnagyobbitott cím- és ranghoz méltó életmód és uraskodás előbb-utóbb a romlásba vezet s a legélesebb lináncszszel és legalaposabb tanulmánynyal alkotott fizetésrendezés sem lesz képes megelégedést teremteni?

És itt áttérünk arra, amit talán első sorban kellett volna említenünk s amiért bizonyára nem lenne valami nyájas cirógatásban részünk: a nők hiúságára, a címet illetőleg. Ne adj isten, hogy egy urinőt tekintetes asszonynak cimezz! — Fejed tetejéről a cipőd sarkáig egy megvevő pillantást mérve rád, e meggyézésel: «műveletlen» — félrefordítja fejét.

«Nagysád», sőt most már ez sem elég: «Nagyságos asszonyom!» a legkisebb cím, amit a ma itéssasszonyok megkivánnak!

Hej pedig azok a régi ténsasszonyok bizonyára voltak akkora urasszonyok, mint a mai: «Nagyságák», mert azoknak, ha nem is volt annyi: «jour fixben» (mondjuk magyarul: «zsurban» részük, mert inkább suroltak, mint zsurotlak!) s ha jórészt házilag készült toilettéknek változatosságát nem is volt éppen anny idejük az aszfalton vagy a templomban mutogatni — a végrehajtóhoz sem volt olyan gyakran szerencsájük!

Hát a lányokról, a jövő asszonyairól mit írjunk?

Hogy cimezzük őket? Kisasszony? Na, még csak ez kellene! «Nagyságod»-nak kell őket szólítani, tekintet nélkül az illető kivoltára; kisasszony ma már csak a szobalány. És lám-lám a címek fejében a «fiatal ur» csak: maga Károly stb.

Hanem ne folytassuk tovább!

egy acélra hatva mágnességgé; hogyan lehetne ezt az alig számbavehető kis mozgást egyenletne hozni a mágnes állandó, ugyszólván örökössé vált rezgési állapotával, mint eredménye?

Nem sokkal jobban megérthető-e a mágnesség, ha a sarkokon kiülő és statikai állapotban levő fluidumokat fogadunk el, melyeknek csak az a feltűnő sajátosságuk, hogy elváthatatlanok az acéttól.

Hogy a mágnesi fluidumok valóban anyagok s az elektrom-anyagtól sokban különböznek és hogy egyik a másikat helyéből kimozdítathatja, azt sok példával lehet igazolni.

Miért van a többek között az, hogy az elektromágnes sarkai közé helyezett légtüres üveg csőben az elektromos fény helyéből eltolatik, behorpadást vagy rétegséget mutat? Mi tolja fel s mit tol el?

Anyag anyagot.

Mikor én 1896-ban ezt írtam a mágnességéről, még akkor híre sem volt a rádiumnak. Nehány évvel ezelőt aztán, mint új üstökös jelent meg a tudomány egén s bámulatba ejtette a világot. Bámulatba ejtette különösen azzal, hogy a fény- és hőterjesztésével senogysem akar felhagyni.

A tudósok csóválták a fejüket s szörnyen csodálkoztak. Én pedig azon csodálkoztam, hogy ez a csodálkozást — ha már csakugyan csodálkozni kell — miért nem kezdték előbb, t. i. akkor, mikor a mágnességet vizsgálták. Hiszen a mágnes-acél szakasztott azon módon viselkedik, mint a rádium. A mágnesség épen olyan

állandó és nem csökkenő körülötte, mint a rádium körül a fény és hő. Azért hogy a fény és hő érzekeink alá esik, a mágnesség pedig nem, az mindegy. Tudósok előtt pláne egyértékűnek kellett volna lennie.

Nem így történt. A mágnesség, mert nem érzékelhettek, megmaradt misztikus rejtelnynek, a mely vonz, taszít s amely «csak különös esetek az elektromosság». Annak t. i. amelyik szerintők nem anyag.

A rádium vizsgálata közben végre kénytelenek voltak konstatálni, hogy ennek a boszorkányos anyagnak a fényénél és melegénél főtárgast áll az energiáról tudott fizikai törvény. Itt bizony valami anyag kacérkodik velők.

Megállapították.

Helyes, ez már beszéd. Csakhogy én a mágnességéről szintén megállapítottam ezt jóval előbb és pedig ugyanazon okokból.

Hanem azt már nem írom alá, amit a rádiumról állitanak, hogy t. i. igaz, hogy nem fogy a fénye, sem a melege, de azért a végtelen pincin atomokból álló testcskének, valószínűleg elektromok egész raja száguld ki belőle minden pillanatban, vagyis állandóan, és pedig roppant sebességgel. Azt mondják, hogy ez az anyag oly apró atomokból áll, hogy azokból, ha minden pillanatban kilöketik akár egy millip is, azért a fogyása csak évezredek múlva lenne észrevehető.

Nem úgy van, hanem úgy, hogy az a finom anyag tényleg ott van ugyan benne, és körülötte, még pedig nagyon nagy gömbszerű rétegben, de még se moccan. Nyugalmi állapotban van

Legalább is abban a tekintetben, hogy nem száguld, nem röpül, szökni nem igyekszik.

Megmozdul és rezeg azonban, mihelyl a körébe behatol valami olyan test, amelyen egész át nem hatolhat.

Ha például én belépek a rádium szférájába, a körülötte kiterjeszkedő anyag egy része átmehet ugyan a testemen, de egy része nem, utját állja pl. a szem is, amely egyuttal a közte és rádium közt megfeszült, összeszorított eme speciális anyag rezgését, mint fényt veszi észre. Még közelebb menve s ez által az összeszorítást még inkább fokozva, olyan rezgés is származik, mely a hő alakját vesz tel.

Épen ez az eset a mágnességnél is. Az acél sarkáiból nem indul ki, nem röpül semmi, hanem ott ül gömbszerűleg kiterjeszkedve nyugalmi állapotban a mágnesi anyag. Egyik sarkon a pozitív, másikon a negatív. Ez olyan finom valami, hogy a legtöbb testen akadálytalanul áthatol. Az ilyenre nincs is hatása.

A vason azonban nem képes áthatolni, az ha a mágneshez közelítjük, ernyőként fogja fel, de ugyanekkor ernyőül szolgál a háta mögötti azon világtéri anyagoknak is, melyek az általános nehézkedést eszközlik s minthogy a kétféle finom anyag feszültsége nem egyenlő, (a mágnesi anyag az acél körül mintegy ritkított tért létesít), a világtéri anyagok nyomása győz s a vasat az acélhoz taszítja. Ez a taszítás az, amit közönségesen vonzásnak neveznek.

Az itt elmondottak igazolják, mindenki ismeri ugyebár: «A béka és az ökör» meséjét is. Nem az egymás rangszerinti becsülésében hanem a szerénységben, a szellem nagyságában s az erkölcsök s a családi élet tisztaságában rejlik az alapja az egészséges társadalomnak.

Országgyűlés.

Felsültek a mungók!

A képviselőház ülése.

A husvétii szünet után nagy várakozás közepette ma összeült a képviselőház. A kormány és az ellenzék egyaránt harcias hangulatban volt, de már a mai ülésen bebizonyosodott, hogy a Justh-párt jobban volt elkészülve a támadásra, mint a kormány a védekezésre. — Az elnök ugyan nem adta meg a napirend előtti fejszólásokra az engedélyt, de az ellenzék névszerinti szavazásokkal és zárt ülésel mégis keresztül tudta vinni, hogy a kormány terve, a véderéform tárgyálatásának azonnal való megkezdése ne sikerüljön. Zajos, sőt viharos jelenetekkel kezdődött meg a képviselőházban a döntő kampány.

Návay Lajos elnök az ülést féltizenegy óra után nyitotta meg s bejelenti, hogy Lovászy Márton a képviselőháztól szabadságot kér. — Felteszi a kérdést, megadják-e a kért távozási engedelmet?

Nagy meglepetést keltett az elnök bejelentése; a munkapárt idegesen mozgott helyén.

— Megadjuk! — kiáltották a jobboldalon. Kun Béla az elnöki emelvényre sietett s egy ívet adott át Návay elnöknek.

— Névszerinti szavazást kérünk! — mondta.

— Mire? — kérdezte az elnök.

— A távozási engedelemre! — felelte Kun Béla.

Az elnök megrázta a csempőt s a munkapárt izgatottan nézett föl rá, a következőket mondta:

— Husznál több képviselő névszerinti szavazást kért; elrendelem. Az ülést öt percre felfüggesztem.

Mint a bomba csapott le az elnök kijelentése a munkapárt megdöbbenve, konsternálva ült helyén s pár pillanatba került, míg a beszélgetésnek mindjobban erősödő lármája megmorajlott a jobboldali padokban.

Közben az öt perc szünet lejt s Návay Lajos elnök az ülést újból megnyitja.

Szász Károly jegyző olvasni kezdi a képviselők névsorát.

As szavazás befejezése után az elnök kihirdeti az eredményt, mely szerint a Ház 128 szavazattal 19 ellenében Lovászy-nak a szabadságot megadta.

Polónyi Dezső a házszabályokhoz kért szót. (Óriási zaj a jobboldalon.) Kifogásolja, hogy Kállay Tamás a szavazásban való részvétel megtagadására izgatja a munkapártot, holott a házszabály szerint mindenki köteles szavazni.

Az elnök kijelenti, hogy a jelenlevő képviselőknek szavazniuk kell, aki tehát jelen van s megtagadja a szavazatát, kétségtelenül házszabályellenesen jár el. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Benedek János szintén a házszabályhoz szól s azt bizonyítja, hogy az elnöknek kötelessége hogy a házszabályoknak érvényt szerezzen s így kényszerítenie kell a jelenlevőket a szavazásra. Kifogásolja továbbá, hogy a jegyző túlgyorsan olvasta a névsort s egész névsorportókat kihagyott.

Gróf Batthyány Tivadar: Hasonlóképpen a házszabályokhoz beszél s terjedelmes beszédben fejtegeti, hogy az ellenzéknek természetes joga igénybe venni a házszabályok biztosította eszközöket. Maga is észrevette, hogy a nevet a jegyző gyorsan olvasta; öt példát nem is szól-

lították. Az elnöktől megnyugtató nyilatkozatot kér.

Ráth Endre szintén a házszabályokhoz kért szót s beszél hosszasan, hasonló kifogásokat sorolva fel.

Polónyi Géza a házszabályokhoz szóvala kérdezte, hogy a szavazásról szóló okiratban Kállay Tamást a szavazók közé vették-e be, vagy pedig a távollévők közé.

Jaczkó Pál kérte, hogy az elnök rendeljen el új szavazást.

Abrahám Dezső szintén a házszabályokhoz kért szót.

Míg a Justh-pártiak a házszabályokról beszéltek, gróf Tisza István a terembe érkezett és gróf Khuen-nal, Bódy Pál alelnökkel és másokkal hosszasan konferált. Egyszerre csak észrevették a Justh-pártiak, hogy Návay otthagya az elnöki emelvényt és átengedte helyét Beöthy Pálnak.

— Itt készül valami — figyelmeztették egymást harsogva a Just-pártiak.

Abrahám Dezső beszéde végén arra kérte az elnököt, hogy nyilatkozzék Kállay dolgában.

Beöthy Pál: Hogy szembehelyezkedéit-e Kállay az elnökkel vagy sem, azt itt megállapítani nem lehet, arról a mentelmi-bizottság határoz. Javasolom, hogy utasítsa a Ház Kállayt a mentelmi-bizottsághoz. Tehát felteszem a kérdést...

Rettenetes láрма kerekedett a Justh-párton.

— Nem lehet feltenni a kérdést! Fel vannak még iratkozva! Micsoda dolog ez!

A jobboldalon viszont viharosan torkolták le az ellenzékét.

— Üljenek le! A mentelmihez kell utasítani őket! Rendre! Rendre! Ki velük! — és hasonló felkiáltások hangzottak a zajgó ellenzék felől. — A munkapárti fiatalság a padok közt előrerohan és néhányan állást foglaltak az elnöki emelvényen.

Kun Béla a Justh-párttól zárt ülést kérő ívet iratott alá. Közben nagy zaj uralkodott a teremben, az elnök folyton cseppet és két Justh-pártit rendreutasított.

Györfly Gyula a házszabályokhoz kért szót. Az elnök: Ne szakítsa félbe az elnököt, ehhez nincs joga. Üljön le!

Gróf Batthyány Tivadar és más Justh-pártiak az elnök felé kiáltoznak: Zárt ülést kérünk! Az elnök: Nem lehet az elnököt megszakítani! (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Justh Gyula: A kérdés felleveséről lehet beszélni.

Az elnök rendreutasította Justh Gyulát.

Óriási láрма tört ki erre a baloldalon. A jobboldalról viharosan eljenztek és tapsoltak.

— A mentelmi bizottsághoz! — kiáltották a fiatalok! Az elnök Bikád! Antalt, a ki szintén kiáltozott, rendreutasította, majd a következő jelentést tette:

— Minthogy itt vitának helye nincs, a szavazást elrendelem.

A jobboldalról viharosan eljenztek és tapsoltak. A baloldalról felugrott Zlinszky István és Ráth Endre és az elnöki emelvény felé sietett izgatottan vitatkozva az elnökkel. A munkapárti jegyzők és néhány munkapárti képviselő sietve az elnök körül csoportosult, hogy ne engedjék hozzáférni az ellenzékiet.

A míg ez a zavar tartott, megtörtént a szavazás. Az elnök a nagy zajban a következőket mondja:

— Mivel husznál több képviselő zárt ülést kért, az elrendelem és az ülést felfüggesztem.

A zárt ülésen Hólló Lajos indokolta meg, miért volt szükség a zárt ülésre s kifejtette, hogy a lefolyt jelenetek erőszakoskodásra engedtek következtetni.

A városi bérházak építése.

Az építési bizottság ülése.

Az építési bizottság ma tartott ülést dr Varga Elemér tanácsnok elnöke alatt. Az ülésen részt vettek: dr Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Pavlovits Károly műépítész, Horváth János építőmester, Molnár István a Nagymagyaralföldi építő és műszaki r.-t vezetője, Darvas Jenő mérnök a Darvas és Teakács cég képviselőjében, Tóth István építész és Vass Károly tb. jegyző.

Pavlovits Károly a városi bérházak építésének vezetője előadja, hogy a Piac-utca 26 és 28. szám alatt épülő bérházak földmunkálatai már majdnem teljesen készen vannak. Mintegy 25,000 köbméter földet ástak ki eddig. Az alapítalakások megkezdődtek.

Jelenti továbbá, hogy az áthidaló részek nem érkeztek meg mindeddig az építkezéshez. A bizottság úgy határoz, hogy amennyiben Justh István vállalkozó 3 nap alatt be nem jelenti, hogy a vastartó kartel mikorra szállítja az áthidaló vasakat: ezek helyét vérbeton szerkezetet fog alkalmazni az építkezésnél.

Pavlovits Károly jelenti, hogy az új bérházak utcai pincéibe való lejáratot az utcán kell elkészíteni, az aszfalt gyalogjáró mellett. A lejáratok csinos üvegfedéssel lennének ellátva és terrakottából készülének — közvetlen belőlük nyilvános illemhelyek nyílhatnak. Előadó szerint ezen újabb elrendezése folytán a bejáratnak — a pincehelyiségek elhelyezése és elosztása sokkal kedvezőbbé eszközölhető. A souterrain helyiségek is sok helyet nyernének. A helyiségeket fényező lesovillagító vasoglatu üvegek világítanak. A bizottság elfogadja a Pavlovits Károly javaslatát és a souterrain helyiségekbe való lejáratot a javaslat szerint határozza elkészíttetni.

Gondoskodik a bizottság továbbá a pincehelyiségekben összegyűlemő szennyvíz elárvoltásáról, olyan képpen, hogy az összegyűlt vizet az aknacsatornákból villamos motor segítségével szívattassák az utcai csatornába.

Elhatározza még a bizottság, hogy a készülő bérházak hátsó részén lévő második és harmademeleti lakások részére, amelyek eddig a lépcsőn kívül más közlekedési eszközzel nem voltak ellátva — lért készített személyszállítást.

A bizottság mivel a szomszéd épületek aláfalazása vált szükségessé, ezért a vállalkozóknak köbméterenként 32 koronát szavaz meg. Ellenben nem teljesíti a bizottság a vállalkozók azon kívánságát, hogy az aszfaltlemezek egy-ségárat 2 koronáról 2 korona 40 fillérré emelje fel.

Vállalkozók kérik még a hátralévő földmunkálatok köbméterenkénti egységárat 2 koronáról 3 koronára felemelni. A bizottság méltányossági szempontokból: mivel a hátralévő földmunkálatokon a vállalkozók tetemesen ráfizetnének, helyt ad a kérelemnek. Több részletkérdés elintézése után a városi bérház építő bizottság ülése véget ért.

A város.

Visszautasított felebbezés. Kovács József polgármester visszautasította a debreczeni Házulajdonosok Egyesületének a vízvezeték házi csatornázása ellen beadott felebbezését, azzal az indokolással, hogy az egyesületnek nincsenek jóváhagyott alapszabályai.

A rendőrelégység nyári ruhája. A debreczeni rendőrelégység nyári egyenruhája készen van és a napokban a város át is fogja a szállítótól venni.

Bächer, Melichar, Johnston gépgyárak

fióktelepe kizárólag **Ráthmer Sándornál, Debreczen, Piac-u. 43.** (a Dreher mellett)

Egyedül itt kaphatók: **A modern Avery Junior tengeritermelő eszközök.** — Az eredeti Melichar UNICUM DRILL vetőgépek, legújabb szabadalmu kulcs nélküli beállító készülékkel és rögzített csoroszlyacsavarokkal. Az eredeti amerikai Johnston kővető aratógépek, a Bächer acélekék és könnyű kettősekék, a hullámos „IMPERATOR” soros műtrágya vetőgép.

Óvakodjunk silány utánzatoktól.

A siketnémák palotája. A debreczeni siketnémákat gyámolító egyesület a Széchenyi-kertben 3 emeletes palotát akar emelni a siketnémák iskola céljaira. A tanács mai ülésén tudomásul vette az egyesület bejelentését és az építési engedélyt megadta.

Gazdák öszlőndija. A belügyminiszter tudatta a várossal, hogy jóváhagyta a közgyűlést a közgyűlésnek dr. Fejér Ferenc indítványára tett azon határozatát, miszerint a város évenként két fiatal gazdát küldjön ki a külföldre tanulmányutra.

A város sajtópöre. A városnak dr. Révi Nándor ellen intézett sajtópörében a vizsgálat megindult. Dr. Rézler Ervin vizsgálóbíró megkezdte a tanak kihallgatását.

Bebiztosítják a rendőrséget. A tanács mai ülésén elhatározta, hogy a rendőrséget bebiztosítja balesetek ellen. A biztosítás díj 900 koronát fog kiténni évente.

Jóváhagyott házvétel. A miniszter jóváhagyta Oláh Imre Széchenyi-utca 20. sz. alatti házának a város által való megvételét.

Lépfene. Az V-ik alifélegészségügyi körzetben lépfene ütött ki. A fertőzött területre elrendelték a hivatalos zárlatot.

A városi múzeumról. A tanács mai ülésén tudomásul vette a debreczeni városi múzeum múlt évi jelentését a városhéhoz történt beterjesztését.

A Sak-kör alapszabályai. A debreczeni Sak-kör módosított alapszabályait a városi tanács felterjesztette a belügyminiszteriumhoz.

Megrendelt térképek. Az új kataszteri felmérések alapján készült új térképekből, illetve azok fényomaton reprodukciójából a város 8000 korona értékű megrendelést tett.

A szabályozási terv felfüggesztése ellen. Sümei Ferenc bizottsági tag felebbezett a miniszteriumhoz a városi közgyűlés városszabályozási felfüggesztő határozata ellen. Sümei Ferenc ház tulajdonos és háza az új Csapó-utcai utcanyitási vonalába esik.

Fekete tavasz.

Fokozódik a pénzkrízis.

Ez a tavasz, amely most bontogatja szárnyait, egy nagy veszedelemmel terhes; a nyomzó pénzügyi válság, amely hónapok óta érezhető a gazdasági körökben s amely eddig is sok áldozatot szedett a magyar pénzpiacra, a legközelebbi hetekben fog teljes erejével kitörni. Beavatott pénzügyi körök április végére, májusra jósolják a nagy «krach» kitörését és szerintük a magyar piacra igen sok áldozata lesz. A nagy feszültség és a pénzpiac válsága mostanában egész Európában végigvonuló tünet.

Kezdődött az orosz-török háborúval és a nyomában egész Középeurópán megmutatkoztak háborús nyugtalansággal és betetőződött az angol szénbányászok sztrájkjával. Ezek az események sok milliárdot vontak el a pénzpiactól, még pedig nagyrészt olyan milliárdokat, amelyek nem térülnek meg. Az állami bankok mindenütt megszorították a pénzt és a példát követték a nagybankok, aminek hatása a nagy pénzforrásokkal összekötött mindennemű közgazdasági szervnél elmaradhatatlan volt. Esztendő óta nem volt olyan feszültség a nemzetközi pénzpiacra, mint az utóbbi hetekben.

Természetes, hogy ezek a körülmények legelsősorban és legsúlyosabban a gazdasági életnek azokat a területeit érintik, amelyek konszolidáltsága nem állja meg az ilyenkor kettőzötten szigorú kritikát. Magyarországon pedig nemcsak hogy a közgazdasági viszonyok nem eléggé megerősödtek a szigorú, talán túlszigorú külföldi cenzura számára, hanem politikai viszonyaink válságos és bizonytalan volta is nagyban hozzájárul, hogy a nemzetközi pénzforrások kettőzött fukarsággal bánnak el a fölmerülő pénzügyi igényekkel. Az esztendő parlamenti krízis, az örökös obstrukció, a most lezajlott kormányválság és a monarchia legfontosabb kérdéseiben is fölmerült bizonytalanság — mind közrejátszott abban — hogy az európai pénzvált-

ságot talán éppen Magyarország érezte meg legjobban.

A külföldről egyre nagyobb az utolsó napokban már valósággal ijesztő mértékben özönlöttek vissza a magyar záloglevelek, amelyek fölvevése már legnagyobb bankjaink erejét is próbára teszi. Mindjárt az európai feszültség kezdetén gy-két középbankunk bukott meg, nagy fizetéseketelenségek álltak be — mind egy-egy ijesztő puska lövésként hatott a feszült csöndben, amint, amikor a külföld a közgazdaság berkeit meg a levélzörrenésre is idegesen figyel. Ezek a magyarzó körülményei annak, hogy a magyar pénzpiac ma a legégetőbb pénzszükség napjait éli.

A már elhullott intézelek sorozata hamarosan újakkal fog szaporodni. Beavatottak nem is egy, hanem három-négy tekintélyes fővárosi pénzügyintézet napjait számlálják. És ugyancsak beavatottak szerint már e hónap végén megindul a sorozata a magáncégek és társulatok bukásának, vagyis utban van Magyarország feketét avasza.

Tizezer iskolakerülő.

A szatmármegyei kultúra.

Megdöbbentően szomorú számok kerülnek ma Nagykárolyban a vármegyei közigazgatási bizottság ülésén napvilágra.

Bodnár György királyi tanfelügyelő terjesztette elő havi jelentését a vármegyei tanügyi állapotairól, s ennek keretében statisztikai adatokkal világítja meg azt az elszomorító állapotot, amely a vármegyében uralkodik.

A vármegye népoktatását az elmúlt 10 évre visszamenően a következő adatok világítják meg: A rendes kisdédvők száma 29, a nyári menedékhelyeké 98. A mindennapi iskolák száma 218. Kiseb foku állami iskoláké 93, szaktanítás gazdasági ismétő iskoláké 3, iparos iskoláké 6, kereskedő tanonc iskoláké 1, polgári iskoláké 5, gimnáziumoké 2.

A rendes kisdédvőkben 2759, a nyári menedékhelyeken 7147 kisdévet gondoztak. A mindennapi iskolákban 37134, az általános ismétőiskolákban 6208, a kiseb foku gazdasági ismétő iskolában 5237, szaktanítás önálló gazdasági iskolában 645, az iparos iskolában 944, a kereskedő tanonciskolában 86, a polgáriiban 66, a gimnáziumokban 625, vagyis összesen 61452 tanuló járt iskolákba.

A mindennapi és ismétő iskolába nem járt 5227 fiú és 4851 leány, vagyis együtt 10078; 6—15 éves tanköteles. Ebből 5014 magyar nyelvű, ami az egésznek 49 százalékát teszi.

Megjegyzendő, hogy az iskolakerülőök száma 1908-ban 12136 volt. Ez a szám 1909-ben 11049-re apadt. Ha ilyen arányu lesz állandóan az apadás, akkor is 10 év kell, míg Szatmárvármegyében a tankötelezettséget teljesen végrehajtják.

Az iskolakerülőök nagy számának egyedül az iskolák hiánya az oka, ami viszont az anyagi erők hiányára vezethető vissza.

Amennyire az egyházak és iskolák anyagi helyzetét ismerjük, már most megállapíthatjuk, hogy a vármegye népoktatási ügye csak akkor felel meg törvényeinknek, ha majd az állam áldozatkészsége révén fölépülnek azok az iskolák, melyekben a tizezeri iskolakerülő elhelyezést nyerhet.

SZINHAZ.

Ma szombaton este A) bérletben:
RANG ÉS MÓD.

NYITÓ MŰSOR:

Szombaton: A) bérletben: «Rang és mód», szimfónia.

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal: Leányvásár, operett.

Vasárnap este: Laczkfi, opera. Kis bérlet. Hétfőn: Cárno, szimfónia. B) bérlet.

Horváth Kálmán vendégjátéka. Korváth Kálmán, a debreceni közönség kedvelt színésze vasárnap mint vendég a «Luxemburg gróf» operettben egyik parádés szerepét játsza el. Horváth Kálmánt Zilahy igazgató több estére szerződte le. Egyelőre azonban csak holnap vasárnap játszik, mert vendégszerelési körülmények miatt, kedden, és szerdán szerződése Újvidékre köti. A vendégjáték iránt nagy az érdeklődés. Jegyeket a színházi pénztár ez érdekes előadásra előre árusít.

Rang és mód. Ma este Szigeti József egy bájos szimfonia a «Rang és mód» kerfű szimfonia, melyet most, hogy a Nemzeti Színház nagy sikerrel elevenített fel, sorra tűzik ki a vidéki színházak műsorukra. A kedves darabot Zilahy igazgató nagy gonddal állította be. Érdekessége az előadásnak Zilahy igazgató szereplése, ki egyik legjobb szerepét játsza el a pompás szimfonia.

Nemzeti asszony. Április 21-én kerül színre Géczy István pályanyertes népies vígjátéka. A színtársulat nagy gonddal készül a kiváló újdonságra. A «Nemzeti asszony» eredeti bemutatója lesz a debreceni színház, mely iránt egy a fővárosi sajtó, mint a vidéki igazgatók nagy érdeklődéssel viseltetnek. A pályázati szabályok szerint ugyanis a Telegdi pályadíj nyertes színdarab először csak a debreceni színházon kerülhet színre. A szerző szintén jelen lesz a premier előadásán, mely alkalommal a Csokonai-kör és tiszteletbeli ovációval kívánják Géczyt kiűntetni.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a «Leányvásár» operett kerül színre.

A névtelen levelekről

nyilatkozik az egyik írásszakértő.

A temesvári rablógyilkos családfutása.

A temesvári törvényszéki írásszakértők teljes határozottsággal megállapították, hogy a Balázs István írt. Belehetne fejezni s be lehetne zárni az ügynek ezt a részét, ha nem merülne fel kétkedő hangok, amelyek még ezen hiteles szakértői véleményt se akarják elfogadni. Klein Jakab tanár, az egyik írásszakértő a következőket mondotta, amint tudósítónk jelenté:

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy nem grafológiai uton állapítottam meg Oberst József kollegámmal együtt a névtelen levelek íróját. A grafológia még labilis tudomány, mert az írásvonásokból a jellemre következtet. Ha ennek alapján hoztam volna meg véleményemet, ahoz talán kétség férhetne. De mi tisztán és egyszerűen írásszerű hasonlítás alapján állapítottuk meg a névtelen levélíró. Teljes meggyőződéssel, tegyhangu és egyértelmű határozattal történt a megállapítás, még pedig mint mondtam írásszerű hasonlítás, betűidentitás és íráskarakter összehasonlítása alapján adtuk le véleményünket.

Írásba foglalt véleményünk teljes részletességgel bizonyítja, hogy az öt névtelen levél Balázs István kézírásából ered. Az a levél, amely D. aláírással érkezett, elferdítve sincsen, első pillantásra hasonlít Balázs írásához, az íráskarakter lényegesen el sincs változtatva, csak a vonalak vannak kissé függőlegesen tartva. Másrészt a számjegyek teljesen azonosak ezekkel a számjegyekkel, amelyeket nem is tartottam szükségesnek a véleményemben felemlíteni.

Igy Balázs a hatvannyolc oldalas memoirjában az oldalakat mindig római számjegyekkel jelzi. Például a D. aláírásu levélben a tervrajzában szintén római számjegyeket használ. Ebben a memoirban folyton rajzol. Rajzolja a zálogház külső képét. Erről a hajlamáról ismételtten tanuljelet ad a névtelen levélben, amelyben tervrajzzal szolgál a bajonet megtalálási helyére vonatkozólag. Mindenféleképpen tudjuk bizonyítani a véleményünk helyes voltát s az olyan ügyben történt, amelynél a lelkismeret is szerepet játszik. Ha csak pusztá gyanunk s nem ténybeli adataink lettek volna, akkor nem mertük volna azt a súlyos véleményt leadni.

Weichinger Károly adománya.

2800 korona jótékony célra.

Id. Weichinger Károly házasságának negyvenéves évfordulója alkalmából 2800 koronát juttatott Rostás István főkapitány kezébe, hogy abból 2000 koronát osszon szét a szegények között, 400 koronát a mentőknek, 400-at pedig a tűzoltóknak juttasson.

Weichinger Károlynak ezen nagylelkű adománya nem szorul dicsőre. Az ilyen cselekedet önmagában hordja a jutalmat. Igazán nemese lélekű és fenkőtt gondolkodású, főleg pedig jó szívről tesz tanúságot az, aki így cselekszik. Vajha minél többen követnék ezt a szép példát!

A város szegényei között Weichinger Károly bőkezű adományát 15-én, délután fél 3 órakor fogja szétosztani ifj. Ozory István rendőr kapitány a rendőrség Szent-Anna-utcai épületének udvarán.

Debreczen szegényei nevében köszönetet mondunk Weichinger Károlynak nemeslelkű adományáért. Az ilyen cselekedetek a legszebb jutalma az a boldog érzés, amely eltölti az adakozó szívet, amikor könnyet törölhet le emberársai szeméből.

Bár csak minél többen és mielőbb gyakorlabbann igyekeznének lehető, vagyonos embertársaink ezzel az érzéssel megismerkedni, akkor mindjárt kevesebb lenne a nyomor és szenvedés.

NAPI HIRÉK

HIPERLOJALITAS.

Debrecen, április 12.

A hatalmon lévőknek nagyon fáj a király feje. A király kifejezett egy óhaját s rögtön megvalósul nálunk a költői mondás: «Der König sprach, der Kämmerer lief». Fejvesztettség, szaladgálás, lármá, jajveszékélés. Mi lesz, az istenért? Meg kell fojtani minden törekvést; el kell nyomni minden hangot. Ezt úgy nevezik kormánygyelven és speciálisan Tisza István nyelvéen, hogy föl kell világosítani a nemzetet.

A felvilágosítás lényege abban merül ki, hogy el kell venni az országtól az ellentétlenség eszközeit. A szabadságindezmények veszedelmesekké válnak, mert a harcoló ellenzék visszaél azokkal s a törvényt, vagyis a házszabályokat a maga céljai szerint használta föl, hogy az ország népelt jogaihoz juttassa.

Le a házszabályokkal! Ez a kiáltás hangzik ki a geszli kappan krakóságából.

Egészen új motívumok keveredtek bele a népellenes harcokba. Olyan motívumok, amelyek eddig ismeretlenek voltak.

A lojalitás, ugyan eddig is motívum volt, sőt a kormánycselekedeteknek minden rugója ez volt.

De most a lojalitás megerősítésére szükség volt egy jó adag porció indiszkrécióra. Ne tessék föltételezni, hogy csak véletlen elszólás volt a király lemondására vonatkozó alluzió.

Nagyon jól ki volt az számítva. A magyar népnek királyhűségére volt az alapítva. Számították rá, hogy a királyhoz ragaszkodó magyar nép megjeljed ettől a fenyegetéstől s a közvélemény egyszerre megváltozva azok ellen fordul, akik eddig a népjogokért szálltak sikra.

Ez volt a szándék és a terv. Nem sikerült és a jövőben sem fog sikerülni. Mert nem veszik tekintetbe a taktika követésében a másik tényezőt.

A király ugyanis arikulátián fejezte ki óhaját.

De a nemzet a nép, a maga milliónyi tömegében inarikulátián tudja csak kifejtetni magát. Világos kifejezésre csak ott jut, ahol megértik azokat és tolmácsolják.

De ezt már nem veszik figyelembe. A nép feje nem fáj a hatalmon lévőknek, csak a király feje és ezt a fejfájást a maguk javára busásan fruktifikálni akarják. A nép segítsen magán, ahogyan tud.

A nép viselje a terheket, hordja az igát;

telességeit; járjon templomba, imádkozzék Istenéhez, éltesse a királyt és boruljon le a hatalom előtt. Azután engedje hogy intézkedjenek vele tetszés szerint s ne hangoztasson jogokat!

A magyar nép mindig lojális volt, de ezzel a lojalitással sem lehet visszaélni. Nevezetesen pedig nem abban az értelemben, hogy a nép óhajait egyáltalában nem veszik figyelembe, sőt azokkal szemben megvetést tanúsítanak. S ha a lojalitás szent nevében a házszabályokat akarják megváltoztatni, hogy minden eszközt kivégezzenek az ország kezéből, akkor éppen a lojalitást veszélyeztetik a legjobban és azok törnek a lojalitás ellen, akik legalázatosabb szolgálói a királynak, vagy olyanoknak akarnak látszania.

Milyen idő várható? Az időjárásban lényeges változás nem várható. Sürgönyprognozsis: Változás nem várható. Déli hőmérséklet: 5.6 C.

M — Vasárnapó istentiszteletek. A református templomokban 1912. évi április 14-én predikálni fognak a következők sorrendben: A nagytemplomban Bartha Dezső segédlelkész; délután Cs. Nagy Dániel hittanhallgató. Kastemplomban 9 órakor Konrad Zoltán segédlelkész, 11 órakor Papp József segédlelkész; délután Szász Imre hittanhallgató. Kossuth-templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután Takács Imre hittanhallgató. Ispótytemplomban Uray Sándor lelkész; délután Nagy István főiskolai szenior. Csapókeri imaházba Kovács János vallásoktató lelkész. Homokkeri imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész.

Vidéki hírlapírók ösztöndíja. A m. kir. válás- és közoktatásügyi miniszter ur 157771—1911. számú leiratával a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége számára a hazai hírlapírók részére 2000 (Kettőezer) korona külföldi utazási segélyt engedélyezett az 1912-ik évre. Ezen utazási segélyre pályázatot hirdetünk a következő feltételek mellett: 1. Az utazási segély 2 vidéki hírlapíró részére fog kiadani. Egy-egy utazási segély tehát 1000—1000 korona lesz. 2. A pályázati kérvények bezárolag 1912. évi május hó 1-ig nyújtandók be a következő címre: «A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége, Szeged, Boldogasszony-sugárút 2. földszint 5.» 3. Elkészve érkezett pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. 4. A folyamodó újságírók kérelmek kérvényeikben a külföldi tanulmányút célját és terjedelmét pontosan megjelölni, valamint vagyoni helyzetükről is pontos felvilágosítást adni. 5. A tanulmányutnak legatább 4 hónapi időtartamának kell lenni. 6. Azon hírlapíró, aki ezek külföldi utazási segély kedvezményében részesül, köteles a tanulmányutat 1912. évi június 1-től kezdve 1912. december 31-g terjedő terminuson belül, általa tetszés szerint választandó időben megtenni. 7. Az 1000 koronás uti-segélyből 250 kor. az utazás megkezdésekor, 250 kor. egy hónap múlva, 250 kor. a 3-ik hónapban és 250 kor. a 4-ik hónapban utalványoztatik ki. 8. Az utazási segélyben részesülő hírlapíró köteles elutazása napján a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségét Szegeden utrakeléséről levélben értesíteni. Köteles továbbá minden külföldi városból, ahol legalább 48 óráig tartózkodik, tartózkodásáról rövid jelentést tenni. 9. A tanulmányút befejezése után legkésőbb 4 hét múlva köteles ezen utazási segélyben részesülő hírlapíró az egész utazásáról a VHOSZ. elnökségének rövid jelentést tenni, ezenfelül az utazási segély rendeltetésének megfelelően a segélydíjas kötelességét tétetik, hogy uti bennomlásait vagy tanulmányait lehetőleg irodalmilag is értékesítse s az erre vonatkozó közleményeket vagy cikkeket a VHOSZ. elnökségének szintén mutassa be. 10. Amennyiben a segélyben részesülő hírlapíró külföldi tanulmányútjának célját és terjedelmét az utazás megkezdése előtt vagy után megváltoztatni óhajja, erre nézve a VHOSZ. elnökségének előzetes beleegyezését kell kikérnie. Szegeden, 1912. április 9-én. Szávay Gyula, elnök. Pálóczi László, titkár.

— Elsikkasztott tej. Sok mindent sikkasztottak már, de még arról, hogy tejet sikkasztanak, még nem igen hallott senki. Ma már ilyen feljelentés is történt. Farkas Jakab panaszkodott, hogy B. M. nevű kocsisa a rábizott tejet elsikkasztotta. Az eljárást B. M. ellen megindították

— Beregi Oszkár Debreczenben. Óriási érdeklődés nyilvánul a mai előadó-estély iránt, mely est Beregi Oszkár a budapesti nemzeti színház kiváló művészenek első fellépte lesz Debreczenben. Beregi már városunkban érkezett és ma végig nézte a Cárno előadását és ambícióval készül, hogy megismeresse magát Debreczen közönségével. Mindenki gondoskodjék előre jegyről és senki se mulassza el e kiváló művelvezetel. Jegyeket este hét óráig Antalfy József könyvkereskedésében, Szent-Anna-u. 13. lehet váltani.

— A honvédség fegyvergyakorlatai. A magyar királyi honvédelmi miniszter rendeletben adta, hogy a magyar királyi gyalogságnál és 1., 2., 6., 7., 8. és 10. honvédszázadoknál a folyó évben az eddig is szokásos augusztus-szeptember havi fegyvergyakorlatokon kívül még május 28-tól, a honvédszázadoknál június 23-ig, a honvédszázadoknál június 24-ig is fognak fegyvergyakorlatok tartatni. Ezt oly hozzáadással adja tudtul, hogy a jelzett csapatokhoz tartozó azon tartalékos legénység, akik a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve vannak s a fegyvergyakorlatot polgári foglalkozásuk, keresetük vagy magánviszonyaik következtében egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban óhajtják teljesíteni, ebből kérelmeket azonnal az illetékes vagy tartózkodási hely honvédkiegészítő parancsnokságánál, vagy saját ezredparancsnokáguknál szóbelileg vagy írásban, esetleg levelező-lapon az ezred, sorozási, évfolyam és anyakönyvi lapszámának felemlítése mellett jelentsek be.

— Szerencsétlenség munka közben. A Fűveskert-utcán most végzik a csatornázási munkálatokat. Itt dolgozott ma délelőtt Winkler Mihály is, aki a régi csatornarezeket szedte szét egy csákmánnyal. Munka közben Winkler a lába fejére sujtott a kezében levő csákmánnyal, még pedig úgy, hogy igen súlyos sérüléseket szenvedett. Az előhívott mentők beszállították Winklert a kórházba.

— Ellopott kátrány-lemezek. Neumann Ándor vegyészeti gyárában ma szükség volt kátrány-lemezekre, melyek elhazajával megbízta Tollas Mihály munkást. Tollas a lemezeket elvitte, de a raktárból néhányat elulajdoritott s rendőrségen.

— Szerencsétlenség a Pallagon. Aranyos János napszámos a Pallag-pusztán akácfát vágott. Egy akácfa véletlenül ráesett és a szerencsétlen embert leütötte. Felholtan szállították be Aranyost a debreczeni kórházba, ahol ápolás alá vették. Állapota életveszélyes.

— A ciszterciarend és a liberális orvos. Bajáról írják: Az Urkaszinó néhány vezető tagja elhatározta a múlt év végén, hogy takarékos-ságból lemond a «Pester Lloyd», a «Világ» és a «Borszem Jankó» című lapok előfizetéséről. A választmány több tagja azonban fenn akarta tartani az előfizetést és indítványt jegyzett be, hogy a kaszinó s lapokra tovább is fizessen elő. Néhány ciszterciarendi barát, akik a kaszinó tagjai, erre ellenindítványt azt proponáltak, hogy a kaszinó járassa a klerikális «Cél» és «Herko Péter» című lapokat is. A múlt hét végén tartott választmányi ülésen dr. Bernhardt János tisztviselő orvos, aki egyszersmind a ciszterciarend háziorvosa is, azt indítványozta, hogy a régi állapotot tartsák fenn továbbra is: vagyis a lapokat rendeljék meg ezentul is, a klerikális lapok előfizetésére vonatkozó indítványt pedig vessék el. Másnap reggel Bernhardt levelet kapott a ciszterciarendtől, melyben a rendház rosszallását fejezi ki orvosa eljárása fölött. Bernhardt megvetéssel utasította el, hogy páciensei az ő közéleti tevékenységéből avatkozzanak és bejelentette, hogy háziorvosi állásáról, melyet harmánc év óta visel a ciszterciaknál, lemond. A rend erre dr. Telegdy ezredorvost hívta meg orvosául, Telegdy azonban nem fogadta el az állást, miután a bácsmezei orvosszövetség tegnap tartott ülésén kimondotta, hogy tagjai nem vállalhatnak állást a ciszterciaknál, miután a rend orvostól nemcsak egészségügyi tanácsokat várnának, beleavatkozik magánéletébe és közéleti tevékenységébe is.

— Hamispénz forgalomba hozatala. Gerics Dezső 61. gyalogezredbeli katona feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, namispénz forgalombahozataláért. Röviden: becsapta valakit a szegény bakát egy korona erejéig.

— **A debreceni máj. alizszi-kör.** — miután a március 31-ére összehívott közgyűlésére a tagok határozatképes számban meg nem jelennek, — e hó 14-én, vasárnap délután 3 órakor tekintet nélkül a megjelent tagok számára a már megállapított tárgysorozat megállapításával — évi közgyűlést minden körülmények között megtartja. Erre a gyűlésre az alizszi-kör tagja, ez uton is meghívottnak.

— **A vasutas szövetség debreceni kerülete** ma, szombaton délután hat órakor az általa épület iskola termében választmányi ülést és jelölő értekezletet tart, melyre a tagok ez uton is meghívottnak. Elnökség.

— **A komiszi időjárás.** Az utcán sétáló emberek ajkáról mást sem lehet hallani, mint hogy a mostani abnormis időjárást szidják, hogy milyen komisz. A gazda emberek, kik minden existenciájukat az időjárástól várják, kétségbeesetten mondják, hogy komisz az időjárás. — A hideg-fagyos időt azonban, kik a Hajnal-Mulatöbba járnak, azok nem szidják, mert ott elefejtik minden bujukat, bánatukat. Ez olyan természetes is, mert amit az ottani művészek és művészek produkálnak, az mind elsőrendű dolog. A kifünő műsor már csak egy pár napig marad s aki a zord időjárás ellen védekezni akar, az menjen el a Hajnal-Mulatöbba.

— **Öreg ember nem vén ember.** Kaposvárról jelenti tudósítónk: Magyarkeszi községben Kiss András Ferenc odaváltozó földmives megmondta, hogy Szeibert Györgynek, egy hatvanhat éves öreg embernek, régóta viszonya van az ő fiatal feleségével. Kiss András felhaborodásában fölkereste Szeibert, a kit kérdőre vont, majd pedig egy ott heverő fejszével rátámadt és a fejét három fejszeapással a szoros értelmében szétvagdalta, a gyilkos férjet a csendőrség letartóztatta és a kaposvári ügyészség fogházába kísérte.

— **Szökött katonák.** Székestehérvárról írja levelezőnk: Kőmives József 17. honvéd-gyalogezredbeli tizedes már régebben emegyelte társai előtt, hogy öngyilkos lesz. Husvét héttől eltávozott a laktanyából s azóta vissza se tért. Pákozdon lakó szülei egy levelet kaptak tőle, amelyben elbucszuk tőlük s bejelenti, hogy agyonlövö magát. — Takács Károly tűzérközlény, Takács Lajos adonyi pékmeszter fia a husvétü ünnepek alatt engedély nélkül hazament ezredétől szüleihez. Otthon fogton pénztért zaklatta az öregeket; valószínűleg meg akart szökni a kapott pénzzel, de az öreg Takács előtt is gyanússá vált folyton dorbézoló fia viselkedése s meglagadta kérését. Az elkeseredett legény erre tegnap oldalfejjel veréssel tegnap este melbeszurta magát s súlyosan ugyan, de nem föltétlenül életveszélyesen megsebesült.

— **Uj hadtestparancsnokok.** Bécsi tudósítónk jelenti: A hadsereg rendeleti közlönyének mai száma jelenti, hogy a király a bécsi második hadtest parancsnokává, Versbach-Hodamar utódjává, lovag Zeigler Alfréd gyalogsági tábornokot, a kassai hadtest parancsnokát nevezte ki. — A fassai hadtest új parancsnoka Borovics Szevetóvár zágrábi honvédkerületi parancsnok lett.

— **Szerkesztők, akiket nem vesznek tudomásul.** A szorosabban vett Magyarország területén, ahol a sajtószabadságot túlzott közjogi érzékenységből sok tekintetben igazán himes tojásként kezelik, vajmi furcsán esnének azok a dolgok, amelyeket a horvát királyi biztos a zágrábi sajtó ellen életbeléptetett. Nem szabad személyeskedniök, nem szabad a királyt képviselő bizost kritizálniök, de a mi még sokkal kellemetlenebb, a mostani szerkesztők legnagyobb részét a királyi biztos nem veszi tudomásul, vagyis nem engedi meg, hogy lapjukat nevükkel jegyezzék. Egy zágrábi jelentésünk szerint a rendőrség eddig a következő szerkesztőket nem ismerte e szerkesztőknök: Bazala Makso (Neues Tagblatt), Bauer Marko (Agrarier Tagblatt), Budisavljevic Bude és Benjamin Jovan (Srbobran), Gasparac Juraj (Hrvatsko Pokret), Persic Iván (Hrvatska), dr. Belovic Josip (Hrv. aNrod) és Brosovica Ante (Hrv. Novosti). Mindezek a lapok huszonnégy órán belül kötelesek voltak új szerkesztőket bejelenteni, jölene: a föntiek évenként át jegyezték lapjaikat, egy-kettő közülök képviselő is volt.

— **Csak Marthner-féle magvakat vásárolnak helyesen** gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy az csakis a magvak rovására és a vedők kárára lehetséges.

TÁVIRATOK.

Egy német gőzös kalandja.

Berlin, április 12. A német Levante-társaság táviratot kapott Alexandriából, hogy a Bülow gőzöst, amely Maltából Alexandria felé volt uton, olasz hadihajók feltartóztatták s átkutatták, mivel pedig lészert taáltak rakományában, egy olasz kikötőbe kéyszerítették. A hajóstársaság nyomban távirati panasszal fordult a birodalmi kancellári hivatalhoz, mire onnan utasítás ment a római nagykövetség, s így bocsátották szabadon a hajót. A Levante hajó tényleg 11 tonna lészert szállított, azonban ez a rakomány a Földközi-tengeren cirkáló Gejer német hadihajónak volt szánva.

Ellopott szentkép.

Moszkva, április 12. A rendőrség lázas tevékenységet fejt ki egy titokzatos lopás ügyében. Arról van szó, hogy Sergius nagyhercegnek a Kremlben levő mauzóleumból egy drága, messés értékű, ékkövekkel kirakott szentkép, amely 1047-ből való, eltűnt. Ugy történt a dolog, hogy az udvarmesteri hivatal a képet tataroztatni akarta s megbízott a munkával egy kiváló restaurátort. Mikor a megbízott udvari hivatalnok átvette a Kreml intézőségétől a becses képet s átadta egy szállítónak, megfélemezett róla s azóta a drágaságnak nyoma veszett.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTEK: Magyar hitel 834.50—835 — Osztrák hitel 657.50—657 — Négy százalékos koronajáradék 89.35—89.40 — Osztrák-magyar államvasutak 732—732 — Jelzálogbank 471—471 — Leszámitolóbank 544.75—543 — Hazai Bank 302—302 — Magyar Bank 667—666 — Kereskedelmi Bank 5960 — Rimamurányi 723—722 — Salgótarjáni 719—720 — Magyar Államias Készébhánya 900 — Közfutó Vasut 784—784 — Városi Villamos 415—415 — Adria 524.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra 11.38—11.56 — Buza májusra 11.60—11.59 — Buza októberre 10.92—10.90 — Rozs áprilisra 10.33—10.30 — Rozs októberre 8.93—8.95 — Tengeri májusra 8.95—8.97 — Tengeri júliusra 8.91—8.93 — Zab áprilisra 9.81—9.90 — Zab októberre 8.65—8.66.

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 657—640.50 — Magyar hitel 835—833.50 — Osztrák-magyar államvasutak 731.25—730 — Alpési 940—941 — Déli vasut 106.50—106.25 — Skoda 728.50—727.

A budapesti pályaudvarok reformja. Az államvasutak igazgatóságában egy éve működik egy kikülföntött osztály, amelynek egyedüli feladata a budapesti pályaudvarok elrendezése és létesítése. Ez az osztály azonban eddig csak olyan megoldást talált, amely legalább tíz-tizenöt év munkája, a forgalmi bajok és az árutorlódások miatt természetesen gyorsabb és radikálisabb megoldásra volt szükség. Különösen sietteték ezt az őszi forgalmi zavarok, amelyek a szállítási határidők túllépése és a kártérítések miatt milliókra rugó károkat okoztak a Máv.-nak. Az őszi árutorlódás során kitűnt, hogy a zavarokat nagyban fokozza a tranzitforgalom. — Budapestben ugyanis naponként tízenkét-tizenhét ezer vagonot kezelnek, ebből azonban csak ötven százalék illeti közvetlenül a fővárost. A fővárosi pályaudvarokon tehát naponként hat-hét ezer felesleges vagon van. A Máv. igazgatósága ezt a tarthatatlan állapot tudomására hozta a kereskedelemügyi miniszternek, és olyan javaslatot tett, amellyel elérhető lesz, hogy a bu-

dapesti pályaudvarok a fölösleges tranzió-vagontól megszabaduljanak. Az ideiglenes megoldás terve az, hogy a tranzitórukat már a perifériákon, Rákospalotán, Rákoson, Soroksár n. Kelenföldön lefogják és ezeket az állomásokat husz-harminc vágánnyal bővílve, egymással körvasut formában is összekölik. A körvasutat a terv szerint a Csepel-szigeten átvezető hídval együtt egy-két év alatt meg lehet építeni.

A gyümölcsfaterenyésztési jutalmak. A Magyar Földhitelezési társaság a hazai gyümölcsfaterenyésztésnek községi faiskolák útján való előmozdítása céljából ebben az évben is egy 600 koronás, két 400 koronás és tízennyolc 200 koronás díjat tűz ki olyan tanítók jutalmazására, akik faiskolát kezelnek, és a faterenyésztés terén jelentékeny sikert képesek fölmutatni. A díjakra pályázhat minden magyarországi faiskolát kezelő néptanító, valamint községi kertész, aki a faiskola kezelésén kívül a népiskolákban a gyümölcsfaterenyésztést hivatásszerűen tanítja és tanításának eredményeként községekben és annak vidékén a nemes gyümölcsfaterenyésztés terén sikert ért el. A pályázati kérvények május 15-ig nyújtandók be az illető tanfelügyelőhöz, aki azokat véleménye kíséretében a földmivelségi miniszteriumhoz terjeszti föl. A pályázó tanítók egykoronás bélyeggel ellátott pályázati kérvényeikben faiskolájuk vázlatos rajzát, részletes leírását, az abban található oitványok és csemetek kimutatását mellékelni kötelesek. A jutalmakait a földmivelségi miniszterium elisméző okmány kiérteében adományozza.

A vihar.

Orosz eredetű fordította: ROBERT OSZKAR.

Folytatás.

Lezárta szemeit; érezte, mint undorodik meg innét az embertől, nem egytől és nem néhánytól, de mindtől, akik nem értenek ahhoz, mint kell élni ebben a teremtett, szép világban. Akik végzetes esztelenséggel nézik és még azok elől is elzárják, akik boldogan élhetek volna. Azoknak pedig, akik, mint Lawrenko, gyűlölték és megvetették őket, odakállottak: Bennünket szeretni s velünk rezni kötelesség!

— Életem legboldogabb pillanata volna, melyben mindezeket a hülyéket és ördüfeket, a kik azt tartják magukról, hogy emberek, holtól legfeljebb emberformájú majmok, a levegőbe röpihetném! Uram steni, ha csak egy pillanatra is tisztán elgondoljuk, mily mérhetetlen távolság választja el a mai embert a jövőnek attól a még tökéletlenül kiformált emberétől, melyet báratnos képzelgések közben maguknak megalkottak! Ez igazán neveséges, mondta hirtelen fennhangon és félrevonta az ajkait s a vállal megrándultak.

Ez a szó valószínűen többet jelentett Lawrenkonak, mint amennyit kifejezett, mert benője egyszerre sivar lett, mint egy ház, melyből éppen egy halottat vittek ki.

Mintha nagy megerőteltésen ment volna keresztül, hirtelen fáradtságot érzett és megint nem akart gondolkozni, hanem — billárdot játszott.

De ismét elnyomta ezt a vágyát és ülve maradt.

Szemei lecsúszottak; azonban úgy érezte, hogy leeresztett pillái alól is látja a mélyen sötétlő eget és a csillagok hideg, tiszta éfnjét. És a csillagos háttérben, a csendben megvilágítva s tisztán lebegett egy kedves leányalak, barna és szemével és két félhosszu hajfonatának meijek a zsenge keblek fölé voltak vetve.

— Ah — — te vagy az — — kedves, kicsi himbó, — mosolygott reá Lawrenko busan. — Érintetlen ifuságod és szépséged, a szép világod, mely szívedben és testedben él, még sokáig nem engedi, hogy alázuhanj a posványba, melynek «emberélet» a neve.

Folytatjuk.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

POLGÁR-téle SÉRVKÖTŐK

cs. kir. szabadalm. j.

Haskötők
Műláb és
műkéz
Irrigator-
fecskendő
Diana-öv
(havibaj el-
leni kötő)
Suspensorium
(heretartók)
Egyenestartók
Gummiharis-
nyák
Kötőszerek és
Betegápolási
tárgyak
Valódi francia
óvszerek
(legkiválóbb pá-
risi gyártmány.)

Polgár Sándor orvosi műszer- és
kötszergyárosnál.
BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRUT 50.

Kérjen képes ingyen árjegyzéket a fentebb tárgy
megnevezésével. Ezen hiányzó bekezdése ese-
tén 10 százalék engedmény Debreczen olva-
sóiának.

Walla József

cementárugár részvénytársaság

Mozaiklap-, műkö-
es cementáru-gyár

BETON, VASBETON és BUR-
KOLO ÉPÍTÉSI VÁLLALAT

Iroda és gyár kizárólag:

BUDAPEST, VII., GIZELLA-UT 38.

Alapított 1878. évben.

TELEFON 59-90.
és 141-69.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gummi
pelottával. Haskötők
hölgyek és urak ré-
szére minden altesti
betegség és lógó has
ellen. Gummi görögér
harisnyák. Műlábakat
és műkezeket ampu-
táltak részére, test-
egyenestítő-, járó- és
támogató fűzőket,
egyenestartókat a for-
dánkölték részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes
cikkek készit a technika legmodernebb el-
veit szorint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad. sérv-
kötők és testegyenestítő
gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronahereg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott
képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878. Telefon 13-76.

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes térfűrhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt feleke szalonruhához 20-18-ét. szelvényt félöltözövelet, turistalóderi, szelvény kámping stb. gyári árakon küld mint meghívókat az azulid cég mindenütt ismert postógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták legyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségileg közzétesse Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentősök. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiválasztás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen irás árúban.

KILLER EDE bútorgyáros
cs. és kir. udvari szállító

Debreczen, Piac-u. 68.

Alapított 1885. évben. Több aranyéremmel kiöntve. Telefon 12. szám.

Dus választék

legujabb styl szerint készült

Modern Bútorokban

a legegyszerűbbtől — legfinomabb
kivitelig.

Legmodernebb gépekkel villanyerőre be-
rendezett gyárában, saját felügyelete mel-
lett, kiváló gondtal készült **bútorai**
országszerte ismeretesek.

VILLANY

Csillárok a legegyszerűbb-
től a legszebb kivitelig
jutányosan beszerezhetők
Továbbá mindenféle fel-
szerelési cikkek, valódi
Dr. JUST WOLFRAMGÓK
16-50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földvárinál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár és Villamos Műszaki Felszerelési
Vállalat. Piacz-utcai kapuk.

Telefon 168. Gyár Széchenyi-u. 55. Telefon 316.

Tanuló felvétetik.

A Debreczeni

**butorkészítő asztalosok árucarnok
szövetkezete**

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.

Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség
figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol
Debreczen első műasztalosainak és kárpi-
sainak termékei a legmérszkeltebb szabott
árban áll a nagyérdemű közönség (rendel-
kezésére, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb
kivitelig. Megteki tés minden vételkényszer
nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtal-
lan. A rendelt avagy raktárból megvett bu-
torokért a legmesszebbmenő garanciát vál-
lalja, hitelképes egyéneknek kedvező fize-
tési feltételek.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgal-
mas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi
gyógyfűző; modern berendezésű gőzfürdő,
kényelműs isz pürdők, isz borogatások, uszo-
dák, kőn hölgyek és urak részére. Török-
kő- és nárványfürdők; hőle- szénsavas- és
villam vízfürdők. — A fürdő k. kitűnő ered-
ménye használtnak főleg csúszbantalmak-
nál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légző-
szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál.
200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés
intányos árak. — Gyógy- és zenedi nincs.
Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Ludesser János

! Megnyílt női, pipere csipke **Megnyílt !**
és rövidáru üzlete (Varosház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol
harisnya és

párisi ujdonságokban
állandó nagy raktár.

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bulorokai, konghberendezéseket raktáron tart
Balint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

HAJDUMEGYEI CIMTÁR kiadási joga 600 ko-
ronáért átruházatik. Tulajdonos: Pollák Já-
nos Varga-u. 20. sz.

Egy kerékgyártó műhely teljes új berendezése ol-
csón eladó Nádudvaron Deutsch Gábornál.

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMEBE! Csiz-
mászárba való erős papíros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7. sz. alatt.

Zongorázik Ön? 3 korona havi előfizetéssel leg-
jobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Or-
szágos hangjegykölcsönző Intézet, Anarássy-
nos, Varga-utca 20.

Újdonságok a téglaiipar terén!

Téglavetőnép, legújabb szabadalom!
Helyettesíti a kézi vetést! Nem kell szak-
munkás 1 lóval és 2-3 napszámossal napi
termelés 1-7000 téglá

Téglaprések, golyós csapágygyal, gyü-
rűs keréssel. Az összes fogaskerek olajban
futnak. Könnyű járás, legcsakélyebb kopás!

Sza badalm. cserépvágó készülék, mat-
ricák nélkül. Könnyű kezelés, biztos tűzem!

**Teljes téglagyári berendezések a leg-
modernebb kivitelben**

Specialitások: Porcellán, samotte és
agyagáru gyárak teljes berendezése.

Drezdai Mólorgyár Roszv-Társ,
JAKOBIWERK OSZTÁLYA.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry u.cza 4. szám.

A NÉMET CSÁSZÁR kadineni téglagyárá-
nak teljes berendezését gyárunk szállította.

Gyors szállítás! Messzemenő jótállás!

Aki gyomorfájós, bélteteg, étvágytalan,
lesoványtáshoz halandós, használja a számos
év óta jonak bizonyult **gyomorsót, Schaumann**
gyógyszerésztől **Stockerauban.**

**Aki szabályozni és épségben akarja tar-
tani jó emésztését, használja a**
Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja,
hogy más szerek eleneben mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges **gyo-
morsavat és előmozdítja az**
emésztést. Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kelle-
mes, ugyanazon ha-
tást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint
phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1-50.**
Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrende-
ésnél — utánvéttel!

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszertárban.

Lapkihordó asszonyok

lapunk kiadóhivatalában

felvétetnek.

Nvomatott, Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen. Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.

1559.
1912. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 2094/2.
1911. számú végzése folytán közhírré tétetik,
miszerint Révai testvérek részére 89 korona
85 fillér tőke, ennek 1907. év január hó
1. napjától számítandó 5% kamatai és az
eddig összesen 48 kor. — fillér perköltség
erejéig 1911. évi augusztus hó 23-án birói-
lag felülfoglalt és 706 koronára becsült buto-
rokból álló ingóságok **1912. évi április hó**
13-án délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és
Sestake tben alperes lakásán megtartandó nyil-
vános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azon-
nali készpénzfizetés mellett, szükség esetén
becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon
foglaltatók részére, kik már jogerős végre-
hajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi márczius hó 24.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

377.
1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíróságnak V.
763/4. 1911. számú végzése folytán közhírré
tétetik, miszerint Kazinczi könyvkereskedő
czég részére 289 korona 65 fillér tőke,
ennek 1907. év július hó 1. napjától számi-
tandó 5% kamatai és az eddig összesen
56 korona 96 fill. perköltség erejéig 1909.
évi február hó 15-én biróilag le és felül-
foglalt és 740 koronára becsült butorokból
álló ingóságok **1912. évi április hó 13-án dél-
előtti 0 órakor** kezdetét veendő és Szent-
Anna-utca 31. sz. alatt megtartandó nyilvá-
nos birói árverésen a legtöbbet ígérőnek
azonnali készpénzfizetés mellett, szükség ese-
tén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon
foglaltatók részére, kik már jogerős végre-
hajtási zálogjogot nyertek elrendeltetik.

Uebreczen, 1912. évi márczius hó 28.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

.: HIDVEGER ANTAL .: Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. **az összes
bankügyletekke**

**Elsőrangú
elegáns
és jutányos a
Turul-Cipő**

TURUL cipőgyár p.-t.
TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Debreczenben:

PIACZ-UTCZA 48.

Telefon: 691.